

Andrzej Małkiewicz

4 marca 2023

Walka o sprawiedliwość

3 marca 2023 r. odbyła się we Lwowie konferencja United for Justice, z udziałem m.in. prokuratorów generalnych państw wspierających Ukrainę (m.in. prokurator generalny USA Merrick Garland). Był też prezydent Łotwy Egils Levits, prokurator Międzynarodowego Trybunału Karnego Brytyjczyk (jego ojciec przybył z Pakistanu) Karim Asad Ahmad Khan, europejski komisarz ds. sprawiedliwości Belg (francuskojęzyczny) Didier Reynders i inni politycy oraz dyplomaci. Obecna na konferencji przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oświadczyła, że kraje demokratyczne są „zjednoczone w walce o sprawiedliwość dla Ukrainy”.

Powiedziała też, że: „Inwazja Rosji przyniosła Ukrainie niewysłowione cierpienia. Prawie rok temu świat zobaczył horror Buczy. Ja sama byłam tam i byłam świadkiem okrucieństw popełnionych przez siły rosyjskie. Jest coraz więcej dowodów na ataki przeciw cywilom i ataki na energetyczną i inną infrastrukturę, tortury, okrutne traktowanie, przestępstwa seksualne, doraźne egzekucje, o których wiadomo, że są popełniane przez siły rosyjskie. Nawet dzieci nie są oszczędzane” [...] Wierzmy, że musi powstać specjalny trybunał, by osądzić zbrodnie rosyjskiej agresji [...]. Ta konferencja we Lwowie jest pierwszym krokiem do podpisania porozumienia w sprawie powołania międzynarodowego centrum przy Trybunale w Hadze do sądzenia zbrodni związanych z agresją”

Udział w otwarciu konferencji wziął też prezydent Wołodymyr Zełenski. Przytoczę najważniejsze fragmenty jego wypowiedzi:

„Każdy strzał, który zabiera niewinne życie, powinien prowadzić do zgodnego z prawem i sprawiedliwego wyroku za morderstwo. Każda przemoc, która łamie życie człowieka, musi prowadzić do zgodnego z prawem i sprawiedliwego osądu, który chroni ludzką godność.

Są to normy cywilizowanych i demokratycznych krajów. [...] Ale nadszedł czas, aby uczynić je obowiązującymi również w stosunkach międzynarodowych. [...] Świat potrzebuje prawdziwego ucieleśnienia rządów prawa, które mają chronić ludzkość przed prawem do siły – źródłem wszelkiej agresji. [...] W odpowiedzi na wszystkie

zbrodnie i niesprawiedliwości spowodowane rosyjską agresją przeciwko państwu ukraińskiemu i cywilizowanej strukturze świata, należy podjąć wszelkie niezbędne kroki. [...] Prawo jest jednym z kluczowych elementów ludzkiej kultury. [...] Prawdziwe rządy prawa na poziomie globalnym, a zatem skuteczna sprawiedliwość międzynarodowa, ochronią świat przed takimi wojnami i ich straszliwymi konsekwencjami. [...] Zarejestrowano już ponad 70 tysięcy rosyjskich zbrodni wojennych. Ale niestety, nie wiemy jeszcze o wszystkich przestępstwach. Wszyscy dążymy do ukarania państwa terrorystycznego.

To moralny i prawny obowiązek świata wobec ofiar rosyjskiego terroru. I to jest obowiązek bezpieczeństwa cywilizowanego, demokratycznego świata wobec każdego narodu, który może być zagrożony taką agresją jak rosyjska”.

Zwrócił też uwagę, że właśnie ze Lwowa pochodził Rafał Lemkin, twórca pojęcia ludobójstwa jako zbrodni, dzięki któremu zdefiniowano międzynarodowe normy zapobiegania i karania ludobójstwa.

(Світ потребує реального втілення верховенства права, яке забезпечить людство від джерела всіх агресій – виступ Президента Володимира Зеленського на конференції United for Justice у Львові, <https://www.president.gov.ua/news/svit-potrebuye-realnogo-vtilennya-verhovenstva-prava-yake-ub-81417> dostęp 4 marca 2023 r.).

O utworzenie specjalnego trybunału do spraw zbrodni agresji Rosji przeciwko Ukrainie i postawienia przed nim Putina i Łukaszenki apelował niedawno Parlament Europejski. W przyjętej rezolucji deputowani napisali, że zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości i ludobójstwa podlegają jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, ale w obecnej sytuacji nie jest on właściwy do osądzenia zbrodni agresji Rosji. Dlatego – jak podkreślili – należy usunąć tę lukę i stworzyć stosowny trybunał. W Hadze powstanie prawdopodobnie odrębne od Trybunału międzynarodowe centrum ścigania zbrodni agresji Rosji przeciwko Ukrainie. Sprawa jest w toku, prace trwają.